

TEHLİKELİ ATIK TÖNETİMİ

SÖZLÜK

Prof. Dr. Güray SALİHOĞLU

SALİHOĞLU, G., 2019, Tehlikeli Atık Yönetimi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, 510 sayfa, Ankara. ISBN: 978-605-312-330-9.

Sözcük	İngilizce Karşılığı	Anlamı
Absorbe etmek	Absorption	İçine alma. Atomların, moleküllerin veya iyonların sıvı veya katı bir hacim içine alındığı fiziksel veya kimyasal bir süreç.
Adezyon	Adhesion	Birbirine benzemeyen partiküllerin veya yüzeylerin birbirine tutunma eğilimi (Kohezyon ise benzer partiküllerin tutunma eğilimi olarak tanımlanır). Moleküller arası kuvvetler adezyonda etkilidir.
Adiyabatik	Adiabatic	Termodinamikte, adiyabatik bir süreç sistem ve çevresi arasında ısı ve madde transferi olmadan gerçekleşen süreç olarak tanımlanır. Adiyabatik süreçte enerji çevresine iş olarak yayılmaktadır.
ADR	ADR (International Carriage of Dangerous Goods by Road)	Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik ve Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması
Adsorpsiyon kulesi	Adsorption tower	Atom, iyon veya moleküllerin gaz, sıvı veya çözünmüş katılardan ayrılarak bir yüzeye tutunması için kullanılır. Bu süreçte moleküllerin yüzeyine tutunacağı adsorban malzeme bir kolon içine konularak adsorpsiyon kulesi haline getirilir.
Aerosol	Aerosol	Aerosol, havada veya bir başka gaz içinde bulunan ince katı partiküllere veya sıvı damlacıklarına verilen isimdir. Doğal ve antropojenik olabilirler.
Akifer	Aquifer	Yeraltında su içeren geçirimli kayaların oluşturduğu tabaka. Bu tabakaya açılan bir kuyu ile yeraltısuyu rahatlıkla çekilebilir.
Akışkan yataklı fırın	Fluidized bed incinerator	Bu yakma fırınında kum veya alüminyum oksit içeren ve akışkan halde tutulan bir yanma odası bulunmaktadır. Atık askıda tutulan kum yatağı üzerine beslenmektedir. Gözenekli bir yüzey üzerine döşenmiş bir kum yatağı, alttan sağlanan hava akışıyla hareketlendirilerek akışkan hale getirilmektedir.
Aklime etmek	Acclimation	Bağımsız bir organizmanın, mikroorganizmanın çevresel ortamdaki değişikliklere (yükseklik, sıcaklık, nem, pH, ışıklenme süresi vb.) alıştırılması, böylelikle farklı çevresel koşullarda performansını sürdürebilmesi.
Akrilonitril	Acrylonitrile	Akrilonitril renksiz, uçucu, sıvı halde bulunan bir organik bileşiktir. Poliakrilonitril gibi plastik maddelerin imalatında önemli bir maddedir. Reaktiftir ve düşük dozlarda bile zehirlidir.

Aktif karbon	Activated carbon	Küçük hacimli gözenekler ve yüksek yüzey alanı içerecek şekilde işlenmiş karbon. Adsorpsiyon veya kimyasal reaksiyonlar için kullanılır.
Akümülatör	Accumulator	Endüstride ve araçlarda otomatik marş, aydınlatma veya ateşleme gücü için kullanılan, şarj edilebilir sekonder hücrelerde kurşunla sülfürik asit arasındaki kimyasal reaksiyon sonucu kimyasal enerjinin doğrudan dönüşümü ile üretilen elektrik enerjisi kaynağı
Alevlenebilir	Flammable	21oC ye eşit veya daha yüksek ya da 55oC'ye eşit ya da daha düşük parlama noktasına sahip olan sıvı maddeler ve müstahzarlar
Amfoterik	Amphoteric	Amfoterik bileşik, hem asit hem de baz gibi davranabilen, reaksiyona giren molekül veya iyondur. Bakır, çinko, kalay, kurşun, alüminyum ve berilyum gibi metaller amfoterik oksit veya hidroksit oluştururlar. Bu nedenle amfoterik metallerin çözünürlükleri hem yüksek hem de düşük pH aralıklarında yüksek olabilmektedir.
Antropojenik	Anthropogenic	İnsan faaliyetlerinden kaynaklanan (özellikle çevresel etkiler için kullanılır)
Antroposentrizm	Anthropocentrism	İnsanların evrendeki en değerli varlık olduğuna inanan akım. Antropocentrizm dünyayı insan değerleri ve deneyimleri açısından yorumlar ve bu nedenle dünyaya itibar eder.
Ara depolama	Intermediary storage	Atıkların ön işlem, geri kazanım veya bertaraf tesislerine ulaştırılmadan önce, atık miktarı yeterli kapasiteye ulaşıncaya kadar güvenli bir şekilde depolanması
Asbest	Asbestos	Asbest, altı doğal olarak ortaya çıkan silikat minerallerinin bir grubudur. Uzun, ince miyonlarca lif demetinden oluşurlar. Bu lifçikler aşınma süreçleriyle çevreye yayılabilirler. Asbestin sesi içine alma, bulunabilirlik, ortalama gerilme dayanımı, alev, sıcaklık ve elektriğe gösterdiği direnç gibi istenen özellikleri vardır. Bir zamanlar izolasyon amacıyla yaygın olarak kullanılmış olan asbest liflerinin solunması yolula akciğer kanseri, mezotelyum ve asbestosis gibi ciddi ve ölümcül hastalıklar ortaya çıkmaktadır.
Aşındırıcılık	Corrosivity	pH değeri 12,5 ve üzerinde veya 2 ve altında olan maddeler yasal olarak aşındırıcı madde olarak tanımlanır. Temas halinde canlı dokuları tahrip eden madde ve müstahzarlar aşındırıcı olarak kabul edilirler. Korozif atıklar, kas ve yumuşak dokuları, metali veya diğer malzemeleri kolayca aşındırabilen veya çözebilen, asidik veya bazik atıklar olarak tanımlanmaktadır. Otomotiv bataryalarından çıkan sülfürik asit, korozif atıklara örnek olarak verilebilir.
Ateş tuğlaları	Firebrick, refractory brick	Genellikle içinde kuvars bulunan, kolay ergimeyen topraktan yapılan ve 1500°-1600°c'ye kadar dayanabilen tuğla

Atık Borsası	Waste stock exchange	Atığın geri kazanımı mümkün olduğunda, atığa olumlu pazar değeri sağlamaya çalışan organizasyon
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya (AEEE)	Waste electrical and electronic equipment (WEEE)	Kullanım ömürlerinin sonuna gelen elektrikli ve elektronik cihazları ifade eder.
Atık yağ	Waste oil	Kullanılmış benzinli motor, dizel motor, şanzıman ve diferansiyel, transmisyon, gres ve diğer özel taşıt yağları ile hidrolik sistem, türbin ve kompresör, kızak, açık-kapalı dişli, sirkülasyon, metal kesme ve işleme, metal çekme, tekstil, ısı işlem, ısı transfer, izolasyon ve koruyucu, izolasyon, trafo, kalıp, buhar silindir, pnömatik sistem koruyucu, gıda ve ilaç endüstrisi, kağıt makinesi, yatak ve diğer özel endüstriyel yağlar ve endüstriyel gresler, kullanılmış kalınlaştırıcı, koruyucu, temizleyici ve benzeri özel müstahzarlar ve kullanıma uygun olmayan yağ ürünleri
Atık Yönetim Hiyerarşisi	Waste Management Hierarchy	1975 yılında, Avrupa Birliği'nin Atık Çerçeve Direktifi'nde (1975/442/EEC) Avrupa atık politikasına getirdiği kavram. Hiyerarşiye göre, en çok tercih edilen seçenek olan atıkların oluşumunun önlenmesini, atık minimizasyonu, yeniden kullanım, geri dönüşüm ve enerji kazanımını da içine alan geri kazanım izlemektedir. Son seçenek nihai bertaraf olan depolamadır. Atık yönetim hiyerarşisi genellikle bir piramit şeklinde gösterilmektedir.
Atıktan Türetilmiş Yakıt (ATY)	Refuse Derived Fuel (RDF)	ATY, kentsel katı atıklar, endüstriyel veya ticari atıklar gibi atıklardan üretilen yakıt anlamında kullanılmaktadır. ATY, atık içindeki yanabilir bileşenlerden elde edilmektedir. Yanabilir fraksiyon çeşitli işlemlerle atıktan ayrılmakta, düzgün bir parça boyutuna getirilinceye kadar parçalanmakta ve çimento fırınları, kireç fırınları, kömürle çalışan çevrim santrallerinde yakılmak üzere fosil yakıtların yerine kullanılmaktadır.
Avrupa Atık Kataloğu	European Waste Catalogue (EWC)	Avrupa Atık Kataloğu, Avrupa Komisyonu'nun 2000/532/EC No'lu kararıyla oluşturulmuş, atık tiplerinin listesini veren, atıkları özelliklerine ve onları oluşturan faaliyet ve süreçlere göre sınıflandıran bir katalogdur. Üye ülkeler arasında atık verilerini istatistiki olarak karşılaştırmak için standart bir çerçeve sunar.
Ayrılma (desorpsiyon)	Desorption	Bir maddenin bir yüzeyden ayrılması anlamında kullanılır. Adsorpsiyon ve absorpsiyon kavramlarını içine alan sorpsiyonun zıttıdır.
Basel Sözleşmesi	Basel Convention	Tehlikeli Atıkların Sınırlarötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi, tehlikeli atıkların ülkeler arasındaki, özellikle gelişmiş ülkelere doğru olan hareketini azaltmak için planlanmış bir uluslararası sözleşmedir. Ancak, radyoaktif atıkların taşınımını önlemeye yönelik değildir. Sözleşme 1989'da imzaya açılmış, 1992'de yürürlüğe konmuştur.

Basınç dayanımı (UCS)	Unconfined compressive strength	Malzemenin gücünün bir ölçüsüdür. Malzemenin sınırlandırılmamış şartlar altında uygulanan maksimum basınç yüküne karşı koyabilme özelliği olarak tanımlanır.
Basınç gradyanı	Pressure gradient	Belli bir bölgede basıncın hangi yönde ve hangi oranda arttığını ifade etmek için kullanılan ve birim uzunluk başına düşen basınç (Pa/m) olarak ifade edilen ölçü
Baskılı devre kartı	Printed circuit board (PCB)	Baskılı devre kartı, elektronik devre elemanlarını monte etmek için yüzeyinde iletken (örneğin bakır) yollar ve adalar, yüzeyler arasında ise içi lehim kaplı delikler içeren değişik yalıtkan materyallerden yapılmış plakalardır.
Baz yağ	Base oil	Baz yağ, ham petrolün saflaştırılmasıyla (mineral baz yağ) veya kimyasal sentez (sentetik baz yağ) yoluyla elde edilen, yağlama kalitesindeki yağlara verilen isimdir.
Bazik oksijen fırını	Basic oxygen furnace (BOF)	Yüksek fırından gelen pik demirin, demirli hudanın yüklendiği ve sıcak metalin üzerine yüksek saflıkta oksijen rafine edilerek çeliğin elde edildiği fırın
Bentonit	Bentonite	Bentonit, çoğunlukla montmorillonit içeren absorplayıcı alüminyum filosilikat kil grubuna verilen isimdir. Farklı bentonit tipleri, potasyum, sodyum, kalsiyum, alüminyum gibi baskın element göz önünde bulundurularak isimlendirilir.
Beraber yakma tesisi	Co-incineration plant	Birlikte yakma tesisi, ana amacı enerji veya malzeme üretmek olan ve atığı ek yakıt olarak kullanan tesis olarak tanımlanmaktadır. Çimento fabrikaları örnek olarak verilebilir.
Bitümleştirme	Bituminization	Bu süreçte atıklar erimiş bitümen içinde gömülür ve bitümen soğudukça hapsedilmiş olur. Süreç, ısınmış bitümeni ve konsantre haldeki atık maddeyi genellikle çamur formunda, bitümen ve atığı karıştıran vidaları olan ısıtılmış bir ekstrüder içinde birleştirmektedir. Karışımdaki su %0.5 nem oranına gelinceye kadar buharlaştırılarak azlatılmaktadır. Nihai ürün kalıptan çıkmış katılar ve bitümenin homojen bir karışımıdır.
Biyoakümülyasyon	Bioaccumulation	Biyoakümülyasyon, pestisitler veya diğer kimyasallar gibi maddelerin organizmadaki birikimini ifade eder. Organizma maddeyi, yıkım ve boşaltım yoluyla dışarı atma hızından daha yüksek bir hızla içine aldığı birikme gerçekleşir. Bu nedenle zehirli bir maddenin biyolojik yarılanma ömrü ne kadar uzunsa kronik zehirlenme riski o derece yüksek olmaktadır. Örneğin balıklardaki biyoakümülyasyon bazı modellerle tahmin edilebilmektedir.
Biyobozunur	Biodegradable	Bakteri, mantar ve diğer biyolojik canlılar tarafından parçalanabilen maddeleri ifade eder.
Biyoçeşitlilik	Biodiversity	Biyoçeşitlilik, biyolojik yaşam ve çeşitlilik kelimelerini birleştirerek oluşturulmuş, dünyadaki yaşamın çeşitliliğini ifade eden bir kavramdır. Genler, türler ve ekosistem seviyesinde ölçülmektedir.

Biyo-havalandırma	Bioventing	Kirlenmiş topraklardaki biyolojik parçalanmayı hızlandırmak amacıyla, toprağa basınçlı hava veya oksijenin verildiği bir toprak iyileştirme yöntemi
Biyokurutma	Biodrying	Biyobozunur atıkların, kompostun ilk evreleriyle neminin giderilerek ve böylece ağırlığı azaltılarak kurutulması
Biyokütle	Biomass	Biyokütle, enerji elde etmek amacıyla yakılan ağaç veya diğer organik maddeyi ifade etmektedir. Biyomasın yakılmasıyla karbon çıkışı olmasına rağmen AB ve Birleşmiş Milletler mevzuatı biyoması, bitki stoklarının tekrar dikilerek büyütülebileceği düşüncesiyle yenilenebilir enerji kaynağı olarak tanımlamışlardır. Kömürle çalışan termik santraller mevcut altyapılarını değiştirmeden, kömürden biyomasa doğru geçmeye başlamışlardır. Biyomas gıda veya beslenme amacıyla kullanılmayan, özellikle lignoselülozik biyoması ifade etmektedir. Enerji kaynağı olarak biyomas, ısı elde etmek için yakmak yoluyla doğrudan veya çeşitli biyo-yakıt formlarına dönüştürerek dolaylı olarak kullanılmaktadır. Biyomasın biyoyakıtı dönüştürülmesi termal, kimyasal veya biyokimyasal olarak gerçekleştirilmektedir. Bitki biyomasının kimyasal bileşenleri arasında lignin, selüloz ve hemiselüloz bulunmaktadır.
Biyometanizasyon	Biomethanation	Organik maddenin anaerobik şartlar altında biyogaza dönüştürüldüğü bir süreç
Biyoreaktör	Bioreactor	Biyoreaktör, biyolojik olarak aktif bir çevrenin oluşması için imal edilmiş araç veya sistem anlamında kullanılmaktadır. Biyoreaktörde gerçekleşen süreç aerobik veya anaerobik olabilmektedir.
Biyosentrizm	Biocentrism	Biyosentrizm, bitin canlılara değer veren bir anlayışı ifade eder. Dünyanın nasıl çalıştığını anlar ve biyoçeşitliliğe atıf yapar. Antroposentrizme karşı durur. Biyosentrik düşünce insana dayalı değil, doğaya dayalı bir düşüncedir.
Biyoyığınlar	Biopiles	Biyoyığın sistemi, kazılmış ve toprak iyileştiricilerle karıştırılmış toprakların bir alana yerleştirilerek sızıntı sularının toplanıp arıtıldığı ve havalandırmanın gerçekleştirildiği tam ölçekli bir teknolojidir.
Brülör	Burner	Yakıtın hava ile uygun oranda karıştırılarak tam olarak yakılmasını sağlayan cihaz
BTEX	BTEX	BTEX benzen, toluen, etilbenzen ve ksilen'den oluşan bir grup kimyasal maddeye verilen isimdir. BTEX ölçümü, kentsel alanda bulunan uçucu organik bileşikler için genel bir fikir verdiği için BTEX parametresinin kullanımı yaygınlık kazanmıştır.
Buhar türbini	Steam turbine	Buhar türbini, basınçlandırılmış buharın enerjisini alarak dönen bir mil üzerinde mekanik iş oluşturmak için kullanan ekipmana verilen isimdir.
Bunker	Bunker	Yakıt veya atık konteynırı

CAS numarası	CAS number (Chemical Abstract Service)	Kimyasal madde özet servisi kayıt numarası, bütün kimyasal maddelere verilen bir kayıt numarasıdır. Bugün bütün molekül veritabanları CAS kayıt numarasını taramaktadır.
Çökeltim tankı	Settling tank	Yerçekimi kuvvati etkisinde çökeltim işleminin gerçekleştirildiği tank
Çözücü	Solvent	Bir sıvı, katı veya gazı çözerek bir çözeltiliye dönüştüren madde olarak tanımlanır. Genellikle sıvıdır, ancak katı, gaz veya süperkritik akışkan formunda da olabilir. Yaygın rastlanan solventler arasında tetrakloretilen, boya tinerleri (toluen vb.), tırnak cilası gidericiler ve yapıştırıcılar (aseton, metil asetat, etil asetat), leke gidericiler (hegzan, petrol eter), deterjanlardaki bazı maddeler, parfümerdeki etanol sayılabilir. Su polar moleküller için bir çözücüdür ve canlılar tarafından kullanılan en yaygın çözücüdür. Hücredeki bütün iyon ve proteinler su içinde çözünürler.
Çözünme (dissolüsyon)	Dissolution (Solvation)	Dissolüsyon, çözücünün çözülmüş moleküllerle etkileşimini anlatan bir terimdir. İyonize olmuş ve yüksüz moleküller, solventle güçlü bir şekilde etkileşime girerler. Bu etkileşimin gücü ve doğası çözünürlüğü, reaktifliği, rengi, viskozite ve yoğunluğu etkiler. Bu süreçte iyonlar, çözücü tarafından sarılırlar, çözücü ve çözülen maddenin molekülleri yeniden organize olurlar, kompleks oluştururlar. Hidrojen bağı, van der Waals bağları gibi yeni bağlar oluştururlar. Bir maddenin suda çözünmesi ise hidrasyon olarak bilinir.
Çözünürlük	Solubility	Çözünürlük, katı, sıvı veya gaz haldeki kimyasal maddenin katı, sıvı veya gaz bir çözücü içinde çözünebilme özelliğini ifade eder.
Cüruf	Slag	Cüruf, metalin cevherden ayrılması sırasında veya yanma süreçleri sonucunda ortaya çıkan camsı bir yan üründür. Metal oksitler ve silikon dioksitin bir karışımıdır. Metal sülfidler ve elementel metaller de içerebilir.
Dayanım (durabilite)	Durability	İstenen özellikleri uzun süreler boyunca koruyabilme durumu. Yapı malzemelerinin çevresel etkiler altında uzun süreler boyunca kalitelerini ve güvenilirliklerini koruma durumlarını ölçen bir özellik olarak test edilir.
DDT	DDT	Diklorodifenil trikloretan, renksiz, tatsız ve neredeyse kokusuz, kristal yapıda bir bileşiktir. Orjinali insektisit olarak geliştirilmiş ve olumsuz çevresel etkileri sonradan farkedilmiş bir maddedir. 2. Dünya Savaşı'nda siviller ve askerler arasında yayılan sıtma ve tifoyu kontrol etmek için kullanılmıştır. DDT'ye karşı ilk büyük hareket, Rachel Carson'un "Sessiz Bahar" kitabını yayınlamasıyla (1962) başlatılmıştır.
Deneme yakması	Incineration trial	Bir atık yakma tesisinin lisans almadan önce, tesiste yakılacak atığı analiz etmek, atık besleme hızına bağlı olarak ortaya çıkacak emisyon ve atık sularla ilgili standartları sağladığını ispat etmek amacıyla üç ay süreyle yapmakla yükümlü olduğu yakma süreci

Depolimerizasyon	Depolymerization	Polimeri, monomere veya monomerler karışımına dönüştürme sürecine verilen isimdir. Polimerlerin depolimerizasyona uğrama eğilimi çatı sıcaklıklarıyla ilişkilidir. Bu sıcaklıkta, polimerizasyon entalpisi, büyük moleküllü monomere dönüştürerek kazanılan entropiye eşittir. Çatı sıcaklığının üzerinde depolimerizasyon hızı, polimerizasyon hızından yüksektir ve bu durum polimer oluşumunu engeller.
Derin kuyu enjeksiyonu	Deep Well Injection	Bu yöntemle arıtılmış veya arıtılmamış sıvı atık, jeolojik oluşumlar içine enjekte edilmektedir. Bunun için enjeksiyon kuyuları kullanılmaktadır. Bu jeolojik oluşumların kirleticilerin su kaynaklarına ulaşmasına izin vermeyecek yapılar olmasına dikkat edilmelidir. Tipik bir enjeksiyon kuyusu binlerce metre derinlikteki geçirimsiz tabakaya kadar uzanacak eş-merkezli borular içermektedir.
Destilasyon (Damıtma)	Distillation	Bir sıvı karışımının bileşenlerini seçici kaynatma ve yoğunlaştırma işlemleriyle ayırma
Detoksifiye etme	Detoxify	Zehirli (toksik) bir maddeyi, zararsız hale getirmek veya bir maddeyi tehlikeli bir kimyasal maddeden arındırmak
Dezenfektan	Disinfectant	Mikroorganizmaları öldürmek için uygulanan antimikrobiyal madde. Dezenfeksiyonda, sterilizasyondan farklı bir şekilde, bütün mikroorganizmalar öldürülmez .
Difüzyon	Diffusion	Difüzyon, molekül veya atomların yüksek konsantrasyonlu (veya yüksek kimyasal potansiyeli olan) bölgeden düşük konsantrasyonlu bölgeye doğru net hareketini ifade eder.
Dioksin	Dioxine	Dioksin benzer yapısı olan bir grup kimyasal maddeye verilen genel bir isimdir. Bu maddeler karbon, oksijen, hidrojen ve klor atomlarından meydana gelmektedir. Dioksinler, yüksek derecede tehlikeli maddelerdir; gelişimsel ve üreme problemlerine neden olurlar, bağışıklık sistemini tahrip ederler, hormonları etkilerler ve kansere neden olurlar. Klor atomlarının sayısı ve yerleşimleri farklı dioksinlerin zehirlilik derecesini belirler. En tehlikeli dioksin, 2,3,7,8 yerleşiminde dört klor atomu içeren ve TCDD (2, 3, 7, 8-tetraklorodibenzo-p-dioksin) olarak anılan dioksin türüdür.
Dip külü	Bottom ash	Bir yakma fırınında gerçekleşen süreç sonucunda yanmayan kalıntının bir kısmı dip külü olarak adlandırılır.
Döner fırın	Rotary kiln	Katı, çamur, akışkan, sıvı, varil içerisinde olmak üzere çeşitli atık türlerinin parçalanmasında kullanılabilen çok yönlü yakma fırını. Bu ünitenin dönüşü, atığın hem karışmasını hem de fırın içerisinde ilerlemesini sağlamaktadır.
Doymuş buhar basıncı	Saturated vapor pressure	Kapalı bir kaptaki buharlaşma süreci sıvıdan kaçan moleküllerle sıvıya dönen moleküllerin miktarı eşit oluncaya kadar devam eder. Bu noktada buharın doymuş olduğu ifade edilir. Bu buharın oluşturduğu basınç doymuş (doymuş) buhar basıncı olarak kabul edilir.

Düzenli depolama	Landfilling	Aynı zamanda "sıhhi depolama" da kullanılır. Düzenli depolama, atığın çevreden izole edilerek, gerekli mühendislik önlemleri alınarak depolanması anlamında kullanılmaktadır.
Eddy akımı	Eddy current	Eddy akımı, Faraday'ın indüksiyon kanunu nedeniyle manyetik alanı değiştirerek elektrik akımının başlatıldığı, iletkenlerde gerçekleşen elektrik akımı döngüsüne verilen isimdir. Eddy akımları iletkenler içinde, manyetik alana dik yöndeki uçaklar içinde gerçekleşir.
Ekosentrizm	Ecocentrism	Ekolojik bütünlüğe ulaşmak amacıyla abiyotik unsurlar da dahil tüm çevre unsurlarını bünyesine alan yaklaşım. Ekosentrizmde dünyanın interaktif canlı ve cansız tüm sistemleri tanınırken, biyosentrizmde sadece organizmalar değer görmektedir.
Ekotoksik	Ecotoxic	Çevrenin bir veya daha fazla kesimi üzerinde ani veya gecikmeli zararlı etkiler gösteren veya gösterme riski taşıyan atıklar
Eksik yanma	Starved air combustion	Hidrokarbonun yetersiz havayla reaksiyona girerek karbonmonoksit (CO) ve su (H ₂ O) oluşturmaya ise eksik yanma denir. Eksik yanma sonucunda tam yanmaya göre çok daha az enerji üretilmekte, istenmeyen yanma artıkları oluşmakta ve bu artıklar çevre kirliliğine neden olmaktadır. Eksik yanmanın olmaması için ortama yeterli miktarda oksijenin temin edilmesi gerekmektedir.
Ekstraksiyon (Özütleme)	Extraction	Kimyadaki özütleme, bir maddenin bir matristen ayrılması anlamına gelir. Sıvı-sıvı özütlemesi ve katı faz özütlemesi gibi çeşitleri vardır. Çözünen maddenin iki faz arasındaki dağılımı denge durumu şartlarına bağlıdır.
Ekstrüzyon	Extrusion	Malzemenin eritilerek kalıptan çıkarıldığı sürekli imalat süreçlerinden biridir.
Ekzotermik	Exothermic	Ekzotermik reaksiyon enerjisi ısı ve ışık olarak çıkaran reaksiyondur. Reaksiyona girenler, ürün ve enerji oluşturarak reaksiyondan çıkarlar.
Elektrik direnciyle ısıtma	Electrical Resistance Heating	Elektrik direnciyle ısıtma yönteminde topraktaki elektrotlar dizilerinin arasından topraktaki nem yoluyla elektrik akımı geçirilmektedir. Elektrik akımı toprak gözeneklerindeki nem içerisinden akarken, topraktaki direnç nedeniyle ısı oluşmaktadır.
Elektrikli ark ocağı	Electric arc furnace (EAF)	Elektrikli ark ocağı, bir elektrik arki yardımıyla yüklü malzemeyi ısıtan ve çelik üretiminde kullanılan fırınlara verilen isimdir.
Elektrokaplama	Electroplating	Elektrokaplama, hazırlanmış metal bir yüzeyin elektrokimyasal süreçler kullanılarak genelde metalik olan koruyucu ince bir tabakayla kaplanmasını ifade eder.
Elektrokinetik Ayırma	Electrokinetic separation	Toprak içinde anot ve katot dizilerinden oluşan seramik elektrotlardan geçen düşük şiddetli doğru akım uygulaması yapılarak kirletici türler, iyonların ve su yüklenerek elektrotlara doğru hareket etmektedir. Kutuplaşmış elektrotlara elektrokinetik olarak taşınan kirleticiler daha sonra alan dışında arıtılmaktadır.

Elektrolit	Electrolyte	Su gibi polar bir çözücü içinde çözüldüğü zaman elektriksel olarak iletken bir çözelti oluşturan maddeye elektrolit adı verilir. Çözünmüş elektrolit, çözücü içerisinde düzgün dağılmış katyon ve anyonlara ayrılır. Böyle bir çözelti elektriksel olarak nötr durumdadır. Elektrik potansiyeli uygulandığı zaman, çözeltideki katyonlar elektron fazlalığı olan elektrotta, anyonlar da elektron azlığı olan elektrotta doğru çekimlenirler.
Elektrostatik çöktürücü	Electrostatic precipitator	Partikül madde giderimi için kullanılan bir ünite. Bu üniteye, yüklü elektrotlar ince kablolar halinde üniteye giren kirli gazın yolu üzerine yerleştirilirler. Yüklü elektrotlar, güçlü bir elektriksel alan oluşturur ve bu alan içerisinde geçen partikülleri yüklemiş olurlar.
Elektrot	Electrode	Elektrot devrenin metalik olmayan kısmıyla temas etmek için kullanılan bir elektrik iletkenidir.
Elementel kompozisyon	Elemental composition	Elementel analiz sonucunda elde edilen ürün bileşenleri analizi. Elementel analiz kalitatif (hangi elementlerin bulunduğunu veren) veya kantitatif (örnekte bulunan her elementin miktarını veren) olabilir.
Eliminasyon	Elimination	Vücuttan fekal atık, idrar ve yabancı maddelerin dışkılama, idrar çıkarma veya kurma yoluyla atılması.
Eluat Testi	Elute test	Analitik ve organik kimyada, eluat testi, bir yımaka çözücüsü kullanarak bir maddeyi diğerinden ayırmak için uygulanan bir testtir.
Embriyo	Embryo	Çok hücreli ökaryotik organizmanın gelişmesinin erken evresi. Dişi yumurta hücresi ve erkek sperm hücresinin döllenmesiyle oluşan zigotun gelişmiş evresi. Zigot ebeveynlerinin DNA'sının yarısına sahiptir. Bitki, hayvan ve bazı protistlerde zigot, mitoz bölünmeyle çok hücreli bir organizmaya dönüşür. Sonuçta embriyo ortaya çıkar.
Embriyotoksin	Embryotoxin	Embriyonun büyümesini geciktiren, doğmamış çocuğun gelişimini olumsuz etkileyen zararlı maddeler. Cıca bileşikler, ağır metaller ve radyasyon bu tür maddeler arasında sayılabilir.
Emülsiyon	Emulsion	Normalde birbiri içinde çözünmeyen iki veya daha fazla sıvının karışımı
Endotermik	Endothermic	Sistemin enerjiyi genellikle ısı şeklinde absorpladığı süreç, egzotermik reaksiyonun zıttı.
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)	Regulatory Institution for Energy Market	Enerjinin yeterli, kaliteli, sürekli, ekonomik ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketiciye sunulması için düzenleme ve denetleme yapmayı misyon edinmiş, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı bir kamu kurumu
Enfeksiyon yapıcı	Infectious	Varlığını sürdürebilen mikro organizmalar veya insan veya diğer canlı organizmalarda hastalığa neden olduğu bilinen veya inanılan toksinlerini içeren maddeler veya müstahzarlar

Ergitme	Smelting	Ergitme, bir baz metal elde etmek için cevherin ısıtıldığı bir süreçtir. Metallerin cevherlerinden çıkarılması için uygulanır. Ergitmede cevheri parçalamak için sıcaklığın yanında kimyasal bir madde de kullanılır. Gaz veya cüruf gibi maddeler uzaklaştırılır ve metal baz arkada bırakılır. İndirgeyici madde genellikle kok gibi bir karbon kaynağı olmaktadır.
Ex situ	ex situ	Kirlenme alanının dışında
Farmasotik	Pharmaceutical	Tıbbi ilaçlarla, tıbbi ilaçların hazırlanması, kullanımı ve satışıyla ilgili olan
Fenol	Phenol	Fenolik asit olarak da bilinen fenol, aromatik bir organik bileşiktir. Uçucu, beyaz kristal yapıda bir bileşiktir. Fenol ve buharları gözler, deri ve solunum yolu için aşındırıcı etki gösterir. Ciltteki ve mukoz membrandaki aşındırıcı etkisi protein bozucu etkisi nedeniyledir.
Fermentasyon	Fermentation	Fermentasyon, oksijen yokluğunda şekerin tüketildiği bir metabolik süreçtir. Oluşan ürünler organik asit, gaz ve alkoldür. Maya ve bakterilerde ve oksijen eksikliği olan kas hücrelerinde (laktik asit fermentasyonu) gerçekleşir.
Fiksasyon	Fixation	Atık içerisindeki sızma potansiyeli bulunan tehlikeli maddeyi sabit hale getirerek çevreye zarar vermesini engellemek.
Fito-ekstraksiyon	Phyto-extraction	Bitki ve algler kullanılarak kirlenmiş topraktan veya kirlenmiş sudan, hasat edilebilir bitki bünyesine alınması. Kirlenmiş maddeler bitki kökleri yoluyla topraktan alınarak bitki bünyesinde biriktirilmektedir. Toprakta çok yüksek oranlarda kirlenmiş bitkiler hiper-akümülatör bitkiler olarak adlandırılmaktadır.
Fito-iyileştirme	Phyto-remediation	Fito-iyileştirme, toprak ve sedimentteki kirlenmişleri gidermek, taşımak, kararlı hale getirmek ve parçalamak için bitkilerin kullanıldığı bir iyileştirme sürecidir.
Fito-parçalama	Phyto-degradation	Topraktaki veya sudaki kirlenmişlerin, bitki metabolizması ile parçalanması
Fito-stabilizasyon	Phyto-stabilization	Kirlenmişlerin toprak ortamındaki taşınımını azaltmak için bitkilerin kullanılması
Fito-stimulasyon	Phyto-stimulation	Bitkinin kök bölgesindeki faaliyetleri yardımıyla mikrobiyal parçalanmanın canlandırılması
Flokülasyon	Flocculation	Yumaklaştırma, bir çözeltide dispersiyon halinde bulunan kolloidal maddelerin veya pıhtıların flokülant adı verilen kimyasal maddeler yardımıyla bir araya toplanıp yumak haline getirilmesi.
Fungusit	Fungicide	Fungusitler, asalak yaşayan mantarları veya onların sporlarını öldürmek için kullanılan kimyasal bileşiklerdir. Mantarlar, tarımda önemli tahribata, ürün kaybına yol açabilirler. Bu nedenle hem tarımda hem de hayvanlarda fungusitler kullanılabilirler.
Fütürizm	Futurism	Çevresel eşitlik ve adaletin, kaynakların paylaşımında geleceğin, gelecek kuşakların gözetilerek gerçekleştirildiği düşünce akımı

Gazifikasyon	Gasification	Pirolizdeki havasız ve oksijensiz ortam yerine, teorik hava ihtiyacının altında eksik havayla yapılan piroliz benzeri uygulamaya ise Gazifikasyon adı verilir.
Geçici depolama	Temporary storage	Atıkların, atık üreticisi tarafından işleme tesislerine ulaştırılmadan önce üretildikleri yerde güvenli bir şekilde bekletilmesi
Geliştirilmiş Biyo-iyileştirme	Enhanced bioremediation	Biyolojik parçalanmayı artırmak için, kirlenmiş alanlara su bazlı çözeltiler enjekte ederek alandaki yerli mikroorganizmaların faaliyetlerinin desteklenmesi teknolojisi
Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu	Extended Producer Responsibility	Atık yönetimi alanında, genişletilmiş üretici sorumluluğu ürünlerin pazar fiyatına yaşam döngüleri boyunca neden oldukları çevresel maliyetin entegrasyonunu destekeyen bir stratejidir. Tüketici ürünlerinin kullanım sonrası gerektireceği süreçlerin ve ürün geri kazanımının düşünülerek tasarlanması, atık malzemelerin çevreye etkisinin en düşük düzeye indirilmesi gibi hususları içine alan bir kavramdır.
Geomembran	Geomembrane	Bir yapıda veya sistemde akışkan veya gazın hareketini kontrol etmek için kullanılan çok düşük geçirimsizlikteki sentetik membran veya bariyer tabaka
Geonet	Geonet	Geonet (geogrit), plastik ağ gibi bir drenaj malzemesidir. Depolama alanları taban sistemlerinde, sızıntı suyu toplama tabakası olarak kum veya çakıl yerine kullanılabilirler.
Geosentetik	Geosynthetics	Karasal alanlarda stabilizasyon sağlamak için kullanılan sentetik ürünler için geosentetik malzemeler ifadesi kullanılır. Genellikle polimerik malzemelerdir. Sekiz ana kategorisi vardır: Geotekstil, geogrid, geonet, geomembran, geosentetik-kil, geoköpük, geohücre ve geokompozitler.
Geotekstil	Geotextile	Geotekstil, toprakla birlikte kullanıldığında ayırma, filtreleme, güçlendirme, koruma, drene etme gibi fonksiyonlar gösteren geçirimsiz kumaşa verilen isimdir.
Geri dönüşüm	Recycling	Enerji geri kazanımı ve yakıt olarak kullanımı ya da dolgu yapmak üzere atıkların tekrar işlenmesi hariç olmak üzere, organik maddelerin tekrar işlenmesi dâhil atıkların işlenerek asıl kullanım amacı ya da diğer amaçlar doğrultusunda ürünlere, malzemelere ya da maddelere dönüştürüldüğü herhangi bir geri kazanım işlemi
Geri kazanım	Recovery	Piyasada ya da bir tesiste kullanılan maddelerin yerine ikame edilmek üzere atıkların faydalı bir amaç için kullanıma hazır hale getirilmesinde yer alan işlemler
Güvenli Depolama	Secure landfill	Tehlikeli atıkların mühendislik tasarımı yapılmış, izole alanlarda depolanması
Güvenli Depolama Alanı	Secure landfill	Tehlikeli atıkların depolandığı tesisler

Halojen	Halogen	Periyodik tabloda VIIa grubundaki (veya 17. grupta) altı ametal elementten oluşur: Flor (F), Klor (Cl), Brom (Br), İyot (I), ve Astatin (At). "Halojen" kelimesi "tuz-üreten" anlamına gelmektedir. Halojenler metallere reaksiyona girdiklerinde çeşitli tuzlar oluştururlar: Kalsiyum florür, sodyum klorür (sofra tuzu), gümüş bromür ve potasyum iyodür gibi. Halojenler, standart sıcaklık ve basınç altında maddenin üç halinde de bulunabilen periyodik tablodaki tek element grubudur. Hidrojene bağlanan tüm halojenler asit oluşturur. Halojenlerin çoğu mineral veya tuzlardan elde edilirler. Halojenlerden klor, brom ve iyot dezenfektan olarak kullanılır. Organobromürler alev geciktirici olarak kullanılırlar. Elementel halojenler son derece tehlikelidir ve ölümcül düzeyde zehirli olabilir.
Halojen Madde Giderme	Dehalogenation	Halojenli organik maddelerle kirlenmiş topraklara bazı kimyasal maddeler ilave edilir. Halojen giderme süreci, halojen moleküllerinin yer değiştirmesiyle veya kirlenmelerin kısmi buharlaşmasıyla veya parçalanmasıyla sağlanmaktadır.
Hassaslaştırıcı	Sensitizing	Cilde nüfuz ettiğinde ya da solunduğunda hiper-hassaslaştırma reaksiyonu oluşturabilen ve uzun süre maruz kalınması halinde karakteristik olumsuz etkilere sebep olabilen maddeler ve müstahzarlar
Havayla sıyırma	Air stripping	Havayla sıyırma, uçucu organik maddelerin yeraltı suyundan ayrılması için, kirli suyun havaya maruz kalan yüzey alanının artırıldığı tam ölçekli bir teknolojidir.
Herbisitler	Herbicide	İstenmeyen bitkilerin, özellikle yabancı otların öldürülmesi için kullanılan kimyasal madde. Seçici olan ve seçici olmayan grupları vardır.
Hidratasyon	Hydration	Hidratasyon reaksiyonu, maddenin suyla birleşme reaksiyonudur. Çimento hidratasyonunda ise çimentodaki temel bileşenler su molekülleriyle kimyasal bağlar oluşturmakta ve hidratasyon ürünleri ortaya çıkmaktadır.
Hidrolik iletkenlik	Hydraulic conductivity	Hidrolik iletkenlik, belirli bir toprak kesitinden birim zamanda geçen su miktarı olarak tanımlanmakta ve toplam porozite, por çapı, por geometrisi, tekstür ve strüktür gibi toprak özelliklerinden önemli derecede etkilenmektedir. Hidrolik iletkenliği düşük olan topraklar, genellikle "düşük geçirimsizlikteki topraklar" olarak bilinmektedirler.
Hiper-biriktirici bitkiler	Hyperaccumulator plants	Hiperakümülatör bitkiler, çok yüksek konsantrasyonlarda metal bulunan topraklarda büyüeyebilen, bu metalleri kökleriyle alabilen ve dokularında miktarlarında yüksek miktarlarda biriktirebilen bitkilerdir.
İkinci yanma odası	Secondary combustion chamber	Tehlikeli atıkların yakılması sırasında, döner fırında atıkların yakılması sonucunda çıkan gazların tekrar yanmak üzere geçtikleri 1250-1300°C sıcaklıktaki yakma tesisi bölümü
İleri oksidasyon	Advanced oxidation	UV radyasyonu, ozon ve/veya hidrojen peroksit gibi kimyasal maddeler kullanılarak sudaki organik kirlenmelerin parçalandığı bir süreç.
İmmobilizasyon	Immobilization	Atık içerisindeki sızma potansiyeli bulunan tehlikeli maddeyi hareketsiz hale getirerek çevreye zarar

		vermesini engellemek.
In situ	in situ	Kirlenme alanında
İndiyum	Indium	Çinko-kükürt cevherlerinde çok düşük düzeyde bulunan ve çinko saflaştırma sürecinin bir yan ürünü olarak üretilen bir bileşendir. İndiyum elementi parlak gümüş gibi beyaz, oldukça yumuşak bir metaldir. Hiçbir organizmada metabolik rolü yoktur. Kimyasal olarak galyum ve talyuma benzer. Yatak alaşımlarında, diş alaşımlarında, yarı iletken araştırmalarda, çekirdek reaktörlerinde, gümüş ve kadmiyumlu oluşturduğu üçlü alaşımlar biçiminde kontrol çubuklarının yapımında, başka metallere yapılmış hareket eden yüzeylerin üzerinin ince bir film biçiminde kaplanmasında kullanılır.
Infiltrasyon	Infiltration	İnfiltrasyon yüzeydeki suyun toprağa girme sürecini ifade etmektedir. Toprak biliminde kullanılan infiltrasyon hızı, toprağın yağmur veya sulama suyunu absorplama hızının bir ölçüsü olarak mm/saat birimiyle kullanılır.
İnhibisyon	Inhibition	Bir enzimin veya kimyasal reaksiyonun faaliyetini veya fonksiyonunu sınırlandırmak, önlemek veya engellemek.
İnsektisit	Insecticide	Böcekleri öldürmek için uygulanan maddelerdir. Tarım, tıp ve endüstride çeşitli kullanımları bulunur. İnsektisitlerin ekosistemleri önemli ölçüde değiştirme potansiyeli bulunmaktadır. Çoğu insan ve/veya hayvanlar için tehlikelidir, bazıları besin zinciri içinde yoğunlaşarak yayılırlar. Sistemik insektisitlerin uzun dönem aktiviteleri vardır, temas insektisitlerinin kalıntı aktiviteleri yoktur. Üç tip insektisit bulunur: 1. Doğal insektisitler (bitkiler tarafından böceklerle karşı korunmak için üretilen nikotin, pireotu, yalancı tespih ağacı özü), 2. İnorganik insektisitler (Metaller), 3. Organik insektisitler (genelde temasla çalışan organik kimyasal bileşikler)
Isı kazanı (boyler)	Boiler	Boyer akışkanın ısıtıldığı kapalı bir kazanı tanımlar. Isıtılmış veya buhar faza getirilmiş akışkan ısı kazanından çıktıktan sonra farklı süreçlerde veya ısınma amaçlı kullanılır.
Isıl değer	Calorific value	Bir yakıtın birim kütlesinin tam yanmasıyla açığa çıkardığı ısı enerjisine ısı değeri denir.
Islak Yıkayıcı	Wet scrubber	Partikül madde gideriminde tercih edilen bir ünitelerdir. Bu ünitelerde partikül madde giderimi yanında gaz fazdaki bazı kirleticilerin giderimi de yapılabilmektedir. Islak yıkayıcılarda, gelen gaz/partikül akımı üzerine sıvı damlacıklar spreylenebilir. Sıvı damlacıklar partikülleri bünyelerine almakta ve oluşan atıksu arıtma tesisine yönlendirilmektedir.
İyon değişimi	Ion Exchange	İki elektrolit arasında veya elektrolit çözeltisi ve kompleks arasında iyonların değişimine dayanan bir giderim yöntemidir.

Izgaralı fırın	Grate furnace incinerator	Yakma ızgaralarının yer aldığı ızgaralı fırınlarda atıklar ızgaralar üzerine beslenmektedir. Izgaralar üzerindeki boşluklardan sisteme hava beslemesi yapılmakta, bu sayede atığın homojen bir şekilde havayla buluşması sağlanmaktadır. Bu yöntem daha çok sıvı, çamur vb. içermeyen evsel atıklar için uygundur.
K/K teknolojisi	S/S technology	Kararlı hale getirme ve katılaştırma reaksiyonlarının birlikte gerçekleştiği uygulamalar K/K teknolojisi olarak bilinmektedir.
Kalıcı Organik Kirletici (KOK)	Persistent Organic Pollutant (POP)	Kimyasal, biyolojik ve fotolitik süreçlere rağmen çevrede kalıcı olarak varlığını sürdüren organik bileşiklerdir. Kalıcı özellikleri nedeniyle biyoakümülyasyona yatkındırlar ve insan sağlığı ve çevre üzerinde zararlı etkiler gösterirler.
Kalori bombası	Calorimeter	Kalori bombası veya kalorimetre kimyasal reaksiyonların veya fiziksel değişikliklerin ısısını, aynı zamanda ısı dğerini ölçmek için kullanılan bir cihazdır.
Kanayan su	Bleeding water	Taze betonda görülen kanayan su, karışımdaki serbest suyun yüzeye çıkarak kendini göstermesi anlamında kullanılmaktadır. Bu su reaksiyona katılmamış fazla sudur.
Kanserojen	Carcinogenic	Solunduğunda veya yenildiğinde ya da deriye nüfuz ettiğinde, kansere yol açan veya etkisinin artmasına neden olan madde ve müstahzarlar
Kararlı hale getirme (Stabilizasyon)	Stabilisation	Kararlı hale getirme (stabilizasyon) genel olarak, atığın zehirlilik durumunu (toksisitesini) ve kirleticilerin atıktan taşınım oranını azaltmak için atıkla bazı bağlayıcıların ve katkı maddelerinin karıştırıldığı bir süreçtir. Bu nedenle kirleticilerin oluşturulan matris içerisinde kısmen veya tamamen bağlandığı daha çok kimyasal bir süreç olarak tanımlanabilir.
Katılaştırma (Solidifikasyon)	Solidification	Katılaştırma (solidifikasyon) atığın dayanım, sıkışabilirlik, geçirimsizlik gibi fiziksel özelliklerinin iyileştirilmesini sağlayan, bağlayıcı ve katkı maddelerinin kullanıldığı fiziksel bir süreç olarak tanımlanabilir.
Katot ışını tüpü (CRT)	Cathode ray tube	Katot ışını tüpü, bir giriş sinyalinin resmini gösteren bir elektronik gereçtir. Televizyon resim tüpleri katot-ışın tüpleridir. Katot-ışın tüpünün ekran kısmı üzerindeki elektronlar ışık veren bir madde ile kaplanmıştır. Elektronlar bir elektron tabancasından çıkarak ekrana ulaşırlar.
Kaynak Koruma ve Geri Kazanım Yasası	Resource Conservation and Recovery Act (RCRA)	RCRA tehlikeli atıkların ve tehlikesiz katı atıkların uygun yönetimi için genel çerçeveyi çizen ABD yasasıdır. RCRA, ABD Çevre Koruma Ajansı'nı (USEPA) tehlikeli atıkların uygun bertarafı için prosedürler oluşturmak üzere yetkilendirmiştir. Bu prosedürler çevre korumayla ilgili federal yönetmelikler (Code of Federal Regulations-CFR) haline getirilmiştir. Bu yönetmeliklerde "beşikten-mezara" ilkesi uygulanmış, tehlikeli atık üreticileri, taşıyıcılar, depolayanlar ve bertaraf edenlere düşen sorumluluklar ayrı ayrı ele alınmıştır.

Kemisorpsiyon	Chemisorption	Kemisorpsiyon, yüzey ve adsorblanan madde arasında kimyasal bir reaksiyon içeren bir çeşit adsorpsiyon sürecidir. Adsorban yüzeyinde yeni kimyasal bağlar oluşur.
Kimyasal Maddeyle Özütleme	Chemical Extraction	Bu teknikte, kirlenmiş toprak ve kimyasal madde bir reaktör içerisinde karıştırılır; böylelikle kirletici maddeler kimyasal madde yardımıyla çözülmüş hale getirilir. Sonraki aşamada reaktördeki çözelti bir ayırıcı yardımıyla katı maddeden ayrılır. Katı maddeden ayrılan kirletici içeren sıvı ise arıtılmak üzere uzaklaştırılır.
Kirliliği Sınırlama Teknolojileri	Containment technologies	Kirliliği sınırlama teknolojilerinin genel amacı kirleticilerin toprakta veya yeraltı suyunda hareket etmelerinin önüne geçmektir.
Kirlilik sığınağı hipotezi	Pollution haven hypothesis	Kirlilik sığınağı hipotezi endüstrileşmiş ulusların kendi ülkeleri dışında fabrikalar açmaya başlamalarını, onların kaynaklar ve işgücü açısından en ucuz seçenek olması nedeniyle ilişkilendirir. Ancak bunun sonucunda çevresel maliyet çok yüksek olmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde kaynaklar ve işgücü daha ucuza malolmakta, çevresel yasalar hafif düzeyde uygulanmaktadır. Çevresel yasaları şiddetli olan ülkelerde, endüstriyel faaliyetler esnasında standartları sağlamak yüksek maliyetli olduğundan, gelişmiş ülkelerin şirketleri faaliyetlerini, çevresel uygulamaların zorlayıcı olmadığı yabancı ülkelerde gerçekleştirmektedirler.
Kırmızı çamur	Red mud	Demir cevherinin çözünmeyen kısmına verilen isimdir. Alüminyum üretim tesisinden çıkan temel atık kırmızı çamurdur. Yüksek alkali özellikte ve ağırlıklı olarak demir oksit içeren bir çamurdur. İçinde alüminyum, silikon, demir, titanyum, sodyum, kalsiyum ve diğer elementlerin oksit formları bulunmaktadır. pH'ı 10-12 aralığındadır.
Klinker	Clinker	Çimento imalatı sırasında oluşan, çapı 3-25 mm arasında değişen yumruları ifade eder. Çimento fırınında kireçtaşı ve kil gibi alüminosilikat maddelerin sinterlenmesiyle elde edilir.
Klorakne	Chloracne	Klorakne, dioksin ve furanlar gibi halojenli aromatik bileşiklere aşırı maruz kalma sonucunda siyah noktaların, kistlerin ve sivilcelerin akneye benzer bir şekilde ortaya çıkmasıdır. Doku bozuklukları, en fazla yanaklarda, kulakların arkasında, koltuk altı ve kasık bölgelerinde ortaya çıkmaktadır.
Koagülasyon	Coagulation	Pıhtılaştırma, koagülant adı verilen kimyasal maddelerin ilavesiyle pıhtı oluşturma
Kollektör	Collector	Elektrostatik çöktürücüde yüklü partiküllerin toplandığı yüklü tabaka
Kompost	Compost	Organik maddenin kompostlama adı verilen süreçte parçalanarak dönüştürüldüğü toprak iyileştirici madde. Kompostlama organik katı atıkların oksijenli ortamda parçalandıkları bir süreçtir ve organik madde geri kazanımında uygulanır. Sürecin sonunda organik madde humus benzeri toprak iyileştirici bir malzemeye dönüşmüş olur.

Kompostlama	Composting	Toprak iyileştirme teknolojisi olarak kompostlama süreci organik kirleticilerin (örn. PAH'lar) kontrollü bir şekilde mikroorganizmalar tarafından tehlikesiz kararlı yan ürünlere dönüştürülmesi sürecidir.
Kompozit	Composite	Kompozit bir malzeme farklı fiziksel veya kimyasal özellikleri olan iki veya daha fazla malzemenin birleştirilmesiyle elde edilen ve özellikleri bileşenlerinden farklı olan malzeme için kullanılan bir ifadedir.
Kondüktif ısıtma	Conductive heating	İletim yoluyla ısıtma tekniğinde bir dizi dikey ısıtıcı/vakum kuyular veya yüzey ısıtıcı battaniyeler kullanılmaktadır. Isıtıcı kuyular tabanı mühürlenmiş çelik borulardan oluşmaktadır. Bir ısıtma elemanı yardımıyla çelik boru radyant enerjiyle, kuyunun etrafındaki toprak da ısıl iletim yoluyla yaklaşık 590oC'ye ısıtılmaktadır. Vakum uygulandığında buharlaşan organik maddeler ısınmış toprak boyunca buharlaşmakta, kirleticilerin bir kısmı parçalanmaktadır. Çekilen buharlar arıtılmak üzere yüzeye taşınmaktadır
Kontamine	Contaminated	Kirletici bir maddeye maruz kalmış olan madde, nesne vb.
Konveksiyon	Convection	Konveksiyon gaz ve sıvı gibi akışkan içindeki moleküllerin hareketi nedeniyle gerçekleşen ısı transferi anlamında kullanılır. Konveksiyon adveksiyon veya difüzyon veya her ikisi yoluyla gerçekleşir.
Kostik	Caustic	Güçlü aşındırıcı bir alkali madde (sodyum hidroksit gibi)
LCD monitör	Liquid crystal display (LCD) screen	Sıvı kristal örgü teknolojisini kullanan ve bilgisayara bağlayan panel ekrana verilen isimdir. Dizüstü ve masaüstü bilgisayarlarda standart uygulama haline gelmiştir. LCD ekranın arka kısmında bir ışık kaynağı vardır, görüntü bu ışık kaynağından yayılan ışığın, iki cam levha arasında sıkışmış olan sıvı kristal örgüsünden geçerken değişik renklere bürünmesiyle elde edilir.
Lizimetre	Lysimeter	Toprak kütlesi içindeki nem kaybı, sızıntı vb. nedenlerle oluşan değişimi ölçmek için kullanılan cihaz
Lösemi	Leukemia	Lösemi, kan hücrelerinde görülen bir kanser çeşididir. Kemik iliğinde anormal kan hücreleri üretilir. Genellikle enfeksiyonla savaşmaktan sorumlu olan anormal beyaz kan hücrelerinin üretildiği görülür.
Lot	Lift	Aktif depolama alanındaki hücrelerin tamamlanmasıyla oluşan tabakaya lot veya katman (lift) adı verilmektedir. Depolama alanları bir seri lottan oluşmaktadır.
Makrokapsülleme	Macroencapsulation	Makroenkapsülleme, tehlikeli atık bileşenlerinin fiziksel olarak daha geniş yapısal formlar içinde tutulduğu bir mekanizmadır. Tehlikeli atık bileşenleri, kapsülleme maddeleri içerisindeki gözeneklerde tutunurlar. Kapsüllemiş maddenin fiziksel olarak parçalanması durumunda tutulan malzemeler dışarıya çıkmak için serbest kalırlar. Kapsüllemiş kütle, çevresel baskılar nedeniyle zamanla parçalanabilir. Bu baskılar, ısınma-kuruma veya donma-erime döngülerinin tekrarlanması veya fiziksel yükleme baskıları şeklinde olabilir. Bu nedenle, sadece makrokapsülleme yoluyla hareketsiz hale getirilmiş kirleticiler, kütlelerin bütünlüğü sürdürülmediği zaman çevreye yayılma fırsatı

		kollayacaklardır.
Malzeme Güvenlik ve Bilgi Formu	Material Safety Data Sheet	Kimyasal maddelerin tehlike ve riskleri ile bilgileri içeren, kullanan işçiyi doğru ve yeterli düzeyde bilgilendirmek ve ortaya çıkabilecek güvenlik risklerini ortadan kaldırmak için kullanılan dökümanlardır.
Maruziyet	Exposure	Bir tehlikeye, zarara maruz kalma durumu. Örneğin tehlikeli bir küfe, ölümcül bir hastalığa maruz kalma.
Maruziyet rotası	Exposure route	Zehirli maddelerin yayılması ve vücuda giriş yapmaları maruziyet rotası (exposure route) olarak adlandırılmaktadır.
Maruziyet yolu	Exposure pathway	Zehirli maddelerin yayılımıyla başlayan ve insan vücudu arakesitinde son bulan adımlar serisine maruziyet yolu denmektedir.
Metabolit	Metabolite	Metabolizmanın bir yan ürünüdür. Genellikle küçük molekülleri ifade eder. Çeşitli fonksiyonları vardır: enzimler üzerinde yakıt, yapı, uyarı, engelleme etkileri, kendi katalitik aktiviteleri, renk hücreleri, koku maddesi ve hormonlar gibi maddelerle etkileşime girme gibi fonksiyonları vardır.
Metilizosiyanat	Methyl isocyanate	Metil izosiyanat (MIC) karbamatlı pestisitlerin (karbaril, karbofuran, metomil, aldikarb gibi) üretiminde kullanılan ara bir kimyasal maddedir. Kauçuk ve yapıştırıcı üretiminde de kullanılmaktadır. Yüksek derecede zehirli ve tahriş edici bir madde olarak insan sağlığı için aşırı tehlikelidir. Bhopal felaketindeki başlıca zehirli maddedir.
Mikrokapsülleme	Microencapsulation	Mikrokapsüllemede, tehlikeli atık bileşenleri, katı maddenin kristal yapısı içinde mikroskobik seviyede tutunur. Bunun sonucunda, mikrokapsüllemiş malzeme çok küçük partikül boyutunda parçalanırsa bile, kapsüllemiş tehlikeli bileşenlerin çoğu tutulmuş halde kalacaklardır. Ancak, makroenkapsüllemede olduğu gibi, atık kimyasal olarak değiştirilmediği ve sabitlenmediği için, partikül boyutu küçüldükçe ve daha fazla yüzey alanı açığa çıktıkça kapsüllemiş yapıdan kirletici çıkışı artacaktır.
Mono-deponi (monofill)	Monofill	Tek bir atık türü (yakma fırını külü, asbest gibi bağımsız atık bileşenleri) için oluşturulan depolama alanları

Montmorillonit	Montmorillonite	Oldukça yumuşak, filossilikat kil grubu mineralleridir.2:1 kil dizilimine sahiptir. İki tetraeder silika tabakası merkezi oktaeder alümina tabakasını sandöviç şeklinde sıkıştırmaktadır.
Mortalite	Mortality	Ölüme maruz kalma durumu
Mukoz membran	Mucous membrane	Mukoz membran veya mukoza, vücutta farklı girintiler üzerinde yayılı bulunan ve iç organların yüzeyini kaplayan tabakaya verilen isimdir. Gevşek bağ doku üzerinde yayılı bir veya birkaç epitel hücre tabakası içermektedir.
Mutajenik	Mutagenic	Solunduğunda, yendiğinde veya deriye nüfuz ettiğinde, kalıtsal genetik bozukluklara yol açan veya yol açma riskini artıran madde ve müstahzarlar
Mutasyon	Mutation	Bir organizmanın genetik materyalinin (DNA yapısının) nükleotit diziliminin kalıcı bir şekilde hasar görmesi
Nanofiltrasyon	Nanofiltration	Nanofiltrasyon, nanometre boyutunda gözenekleri olan membranların kullanıldığı basınç esaslı bir filtrasyon yöntemidir.
Nötralle etme	Neutralization	Kimyadaki anlamıyla nötralizasyon, asit veya bazın niceliksel olarak reaksiyona girmesi anlamına gelir.
Nozul	Nozzle	Nozul genelde farklı kesit alanı olan boru veya tüpten oluşmakta, akışkanın (sıvı veya gaz) akışını yönlendirmek veya değiştirmek için kullanılır. Nozullar genelde akış hızını, yönünü, kütlesini, şeklini ve akışkandan gelen basıncı kontrol etmek için kullanılır. Basınçlandırma enerjisi arttıkça akışkanın hızı da artmaktadır.
Nutrient	Nutrient	Bir organizmanın hayatta kalabilmesi, büyümesi, üremesi için tüketmeye ihtiyaç duyduğu besin maddesi olarak tanımlanabilir.
OECD	OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, 37 üye ülkesi olan uluslararası bir ekonomik örgüttür. Dünya ticaretini ve ekonomik gelişmeyi teşvik etmek için 1961 yılında kurulmuştur. Kendilerini demokrasi ve pazar ekonomisine adanmış olarak niteleyen ülkelerin, politik deneyimlerini paylaştıkları, ortak sorunlara çözüm aradıkları, iyi uygulamaları belirledikleri ve üye ülkelerin ulusal ve uluslararası politikalarını koordine ettikleri bir forumdur.
Oksidasyon	Oxidation	Yakma sistemleriyle ilgili olarak oksidasyon oksijen ilavesi anlamına gelir. Yanma reaksiyonunda oksijen, karbon ve hidrojenle oluşan yakıtla birleşerek karbondioksit ve su oluşturmaktadır. Bu nedenle yanma bir oksidasyon reaksiyonudur. Oksidasyon elektronların kaybı (yükseltgenme) anlamında da kullanılır.
Oksitleyici	Oxidising	Diğer maddelerle, özellikle de yanıcı maddelerle temas halinde iken yüksek oranda ekzotermik reaksiyonlar gösteren maddeler ve müstahzarlar
Organofilik	Organophilic	Organik maddelere bağlanma eğilimi, yatkınlığı olan

Organofobik	Organophobic	Organik maddeyi uzaklaştırma eğilimi
ÖTA (Ömrünü Tamamlamış Araç)	End of Life Vehicle (ELV)	Ömrünü tamamlamış araçlar, artık kullanılmayacak durumda olan ve atık olarak sınıflandırılan araçlardır. Bileşenlerinin geri kazanımı mümkündür.
Özgül yüzey	Specific surface	Özgül yüzey alanı, katı maddelerin birim kütle başına toplam yüzey alanı olarak tanımlanır. Birimi m ² /kg veya m ² /g'dir. Katı malzemelerin özelliklerini belirtirken kullanılan bilimsel bir birimdir.
Paladyum	Palladium	Palladyum, Pd işaretiyle bilinen, platine benzeyen bir kimyasal elementtir. Değerli metallere sayılır. Beyaz altın elde edilmesinde kullanılır. Paladyum, platin, rodyum, rutenyum, iridyum ve osmiyum, platin grubu metalleri olarak bilinirler. Bu metallere benzer kimyasal özellikleri bulunur. Paladyum, platin grubu içinde en düşük erime noktasına sahip, yoğunluğu en az olan elementtir.
Parlama Noktası	Flash point	Uçucu bir maddenin buharının bir yakma kaynağı varlığında alevlenebileceği en düşük sıcaklık.
Partikül madde	Particulate matter	Havada asılı bulunan katı ve sıvı taneciklerin toplamı. Bu karışım içinde organik ve inorganik tanecikler, toz, polen, kurum, dumun ve sıvı tanecikleri bulunabilmektedir. Yanma süreçleri sonunda baca gazı içinde partikül madde bulunmaktadır. Partikül madde baca gazı kontrol üniteleri giderilmelidir.
Patlayıcı	Explosive	Alev etkisi altında patlayabilen ya da dinitrobenzenden daha fazla şekilde şoklara ve sürtünmeye hassas olan maddeler ve müstahzarlar, kendi başına kimyasal reaksiyon yolu ile belli bir sıcaklık ve basınçta hızla gaz oluşmasına neden olabilecek madde veya atıklar
Patojen	Pathogen	Hastalığa neden olabilecek bakteri, virüs veya diğer mikroorganizmalara verilen isim
PCB	PCB	Poliklorlu Bifeniller olarak anılan organik bileşikler grubudur. Bir zamanlar elektrikli cihazlarda dielektrik ve soğutucu akışkanlar olarak, karbonsuz kopya kağıdı olarak ve endüstride ısı transfer akışkanı olarak yaygın kullanım bulan bu bileşikler, tehlikeli özellikleri ve kalıcılıkları nedeniyle üretimi yasaklı kimyasal maddeler arasındadırlar. Kalıcı organik kirleticiler arasında anılırlar.
Permeametre	Permeameter	Toprak permeametri, toprak örneklerindeki geçirimsizliği ölçmek için kullanılan cihaza verilen isimdir. Toprak permeabilitesi de toprağın suyu iletme özelliğidir.
Pestisit	Pesticide	İstenmeyen bitki ve haşereleri (pest) kontrol etmek için kullanılan maddeler. Pestisit terimi, herbisit, insketisit, nematisit, rodentisit, bakterisit, fungusit vb., dezenfektan gibi terimlerin hepsini kapsayan genel bir kavramdır. Pestisitlerin çoğu bitki koruma ürünü olarak, bitkileri yabancı otlardan, mantar ve böceklerden korumak için kullanılmaktadır.
Pigment	Pigment	Dalgaboyunu seçerek içine alma (absorpsiyon) yoluyla, yansıyan veya iletilen ışığın rengini değiştiren madde.

Piroliz	Prolysis	Piroliz, oksijen yokluğunda yapılan ısıtma sonucu gerçekleşen kimyasal değişim veya parçalanma olarak tanımlanır.
Plazma	Plazma gazlaştırma	Plazma gazlaştırma, organik maddeyi hidrojen ve karbondan oluşan singaza dönüştürürken plazmayı kullanan bir iletken ısıtma yöntemidir. Bir elektrik arkı kullanılarak bir plazma alevi elde edilir. Bu alevle gaz iyonize edilir ve organik maddenin singaza ve cürufa dönüşümünü kataliz edilir. Bir atık bertaraf yöntemi olarak kullanılmaktadır.
Polipropilen	Polypropylene	Polipropilen, çeşitli uygulamalarda kullanılan termoplastik bir polimer çeşididir. Monomer propilene polimer ilave edilerek, zincir büyüme polimerizasyonu yoluyla elde edilir. Polipropilen, ambalajlama, etiketleme, plastik parça, tekstil, çeşitli tiplerde tekrar kullanılabilir konteynır, laboratuvar ekipmanı, otomobil bileşenleri ve tıbbi cihazlar gibi çeşitli uygulamalarda kullanılabilir. Beyaz, pürüzlü bir malzemedir; birçok kimyasal maddeye, çözücülere, asit ve bazlara dayanıklıdır.
Porozite	Porosity	Porozite veya boşluk fraksiyonu, malzeme içindeki boş hacimlerin bir ölçümüdür. Toplam hacim içindeki yüzde fraksiyon olarak ifade edilir.
Priz alma	Setting	Çimento suyla temas ettiğinde sertleşmeye başlar. Bu sertleşme, bir kristalleşme sürecidir. Belli bir süre geçince kristaller oluşmaya ve birbiriyle bağlantı kumaya başlar. Bu süreye priz başlangıcı adı verilir. Çimento priz almaya başlamadan önce beton akışkan haldedir, daha sonra kademeli bir şekilde sertleşir. Bu şekilde kristalleşen çimento ve su karışımı daha sonra agrega partiküllerini içine alır ve sertleşmiş bir beton ortaya çıkar. Sertleşme bir kuruma süreci değildir ve su içinde de gerçekleşir. Priz başlangıcı beton karışımının sıvı halden plastik hale geçmesi ve priz bitişi de plastik halden katı hale geçmesi için kullanılan bir terimdir.
Prob	Probe	Elektronik test ekipmanını test edilecek malzemeyle buluşturan fiziksel parça.
Puzolanik	Puzzolanic	Puzolanik maddeler tanım olarak, kendi kendine çimentolaşmayan fakat normal sıcaklıklarda ve su varlığında kireçle birleşerek çimentolaşan silikatlı malzemelerdir. Ticari olarak kullanılan başlıca puzolanlar termik santral uçucu külü, yüksek fırın cürufu, kireç veya çimento fırınlarının tozlarıdır.
Radon	Radon	Radon, radyoaktif, renksiz, kokusuz ve tatsız bir kimyasal elementtir. Doğada radyoaktif bozunma zincirinin bir ara adımı olarak çok küçük miktarlarda ortaya çıkar. Radon radyumun ara bozunma ürünüdür. Normal şartlar altında radon gaz halde bulur ve kolayca solunur. Radonun sağlık için tehlikeli olduğu belirtilmektedir. Yüksek konsantrasyonlarda radonun solunması ve akciğer kanseri bulgusu rasasında doğrudan bir ilişki bulunmuştur. Radon iç ortam hava kalitesini etkileyen bir kirleticidir.
Radyasyon	Radiation	Radyasyon, enerjinin boşlukta veya malzeme ortamında dalga veya partikül olarak iletilmesi anlamında kullanılır.

Radyo frekansıyla ısıtma	Radio Frequency/Electromagnetic Heating	Radyo-frekansıyla ısıtma sisteminde, toprakların ısıtılması için alternatif elektrik akımı uygulanmaktadır. Teknik, düzensiz elektrik yükleri olan dielektrik malzemelerin varlığına dayanmaktadır. Elektriksel alanın uygulanması polar moleküllerin hareketlenmesine neden olmaktadır. Bu titreşim mekanik bir ısı oluşumuna neden olmaktadır.
Radyonüklit	Radionuclide	Radyonüklit (radyoaktif nüklit, radyoizotop veya radyoaktif izotop) aşırı nükleer enerjisi olan kararsız bir atomdur. Bu aşırı enerji üç şekilde kullanılabilir: Gama radyasyonu olarak çekirdekten salınabilir, dönüşüm elektronu olarak salınmak üzere elektronlarından birine dönüşebilir, veya yeni bir partikül (alfa veya beta) oluşturup çekirdekten salınabilir. Bu süreçler boyunca radyonüklitin radyoaktif bozunuma uğradığı ifade edilir.
Raf ömrü	Shelf life	Raf ömrü, bir ürünün, malın kullanım, tüketim veya satış için uygun olmayacağı noktaya gelinceye kadar depolanabileceği süre
Rafinasyon	Refining	Saflaştırma, özellikle endüstriyel bir sürecin bir parçası olarak bir madde içindeki safsızlıkları ve istenmeyen bileşenleri gidermek
Rankin çevrimi	Rankin cycle	Yüksek basınçlı ısı kazanında gerçekleşen su ve buhar çevrimine Rankin çevrimi adı verilir.
Reaktiflik	Reactivity	Bir atığın normal şartlar altında patlayıp patlamadığını veya şiddetli reaksiyona girip girmediğini ifade eder. Reaktif bir atık, kolayca patlayabilen veya şiddetli reaksiyonlara neden olan atık olarak tanımlanmaktadır. Iskartaya çıkartılmış cephaneler ve patlayıcılar, TNT imalat işlemi sıvıları, kontamine endüstriyel gazlar, reaktif atıklara örnek olarak verilebilir.
Rejenerasyon	Regeneration	Yenileme, zarar görmüş bir malzemenin tamiri veya yeniden meydana gelmesi, rejenerasyon
Rizofiltrasyon	Rhizo-filtration	Kirleticilerin bitki kökleriyle sudan ve topraktan alındığı bir kirlenmiş toprak temizleme tekniği
RoHS Direktifi	RoHS Directive	Tehlikeli Maddelerin Sınırlanması Direktifi'dir. Elektrikli ve elektronik ekipmanda belli tehlikeli maddelerin kullanımının sınırlanmasıyla ilgilidir. 2003 yılında Avrupa Birliği tarafından kabul edilmiş bir direktiftir. 2002'de çıkarılan Atık Elektrikli ve Elektronik Ekipman direktifiyle bağlantılı bir yasal düzenlemedir. Sınırlanan maddeler, kurşun, cıva, kadmiyum, +6 değerlikli krom, polibromlu bifeniller(PBB), polibromlu difenil eter (PBDE), bis(2-ethylhegzil) fitalat (DEHP), bütil benzil fitalat (BBP), dibutil fitalat (DBP), diisobutil pitalat (DIBP)'tir.
Seçici katalitik indirgeme	Selective catalytic reduction	Azotoksitlerin giderimi için uygulanan yöntemlerden biri amonyak enjeksiyonuyla seçici katalitik indirgeme yöntemidir. Hava-amonyak karışımı kirli gaz üzerine enjekte edilerek katalizör üzerinden geçirilir. Amonyak ve azot reaksiyona girerek su ve N2 oluşturur. Bu üniteler genellikle asit gaz ve partikül madde gideriminden sonra konur.

Sihhi Depolama Alanı	Sanitary landfill	Evsel ve kentsel katı atıkların depolandığı tesisler
Sıkıştırma araçları (kompaktörler)	Compactor	Sıkıştırma yoluyla atık veya biyomas gibi malzemelerin boyutunu ve hacmini azaltmak için kullanılan araç.
Siklon	Cyclone	Partikül maddeleri filtre kullanmadan vorteks akımıyla hava, gaz veya sıvıdan ayırmak için kullanılan bir ünite
Silika jel	Silica gel	Silika jel, silikon dioksitin (silikanın) amorf ve gözenekli bir formudur. Silikon ve oksijen atomlarının nanometre boyutundaki boşluk ve gözenekler içeren amorf ve gözenekli bir formudur.
Singaz	Syngas	Singaz veya sentez gazı, hidrojen, karbonmonoksit ve karbondioksit karışımı içeren bir gazdır. Singaz genellikle gazifikasyonun bir ürünüdür ve ana uygulaması elektrik üretimiyle ilgilidir. Singaz yanabilir özelliktedir ve içten yanmalı motorlarda yakıt olarak kullanılabilir.
Sıvılaştırılmış (Emülsifiye) Asfalt	Emulsified Asphalt	Bu süreçte uygun yüke sahip emülsifiye asfalt, ortam sıcaklığında, hidrofilik sıvı veya yarı-sıvı atıkla birleştirilmektedir.
Siyanür	Cyanide	Siyanür $C\equiv N$ grubu içeren kimyasal bir bileşiktir. Siyano grup olarak bilinen bu grup, bir karbon atomunun azot atomuna üç bağ ile bağlanmasını içerir. Siyanürlerin çoğu zehirlidir. Siyanür anyonu, elektron transfer zincirindeki sitokrom C oksidaz enzimini engelleyici yönde çalışır. Bu proteinle birlikte demire bağlanır. Siyanürün bu enzime bağlanması elektron taşınımını engeller ve hücrenin enerji için ATP üretmesi imkansız hale gelir. Aerobik solunuma yüksek oranda bağlı hücreler, merkezi sinir sistemi ve kalp özellikle etkilenir. En tehlikeli bileşiği, bir gaz olan ve solunum yoluyla öldürücü olan hidrojen siyanürdür. Hidrojen siyanür, siyanür tuzu içeren bir çözeltiye asit ilave edilmesiyle ortaya çıkar.
Sızıntı suyu	Leachate	Sızıntı suyu, yağışlar yoluyla atık içerisinden geçen suyu ve depolama alanı içerisindeki atıkların alana ulaşan sıvılarla veya birbirleriyle reaksiyonları yoluyla oluşan sıvıyı temsil etmektedir.
SRC 5 belgesi	SRC 5 License	SRC 5 - ADR Belgesi, Karayolu Taşıma Yönetmeliği'ne göre Tehlikeli Madde Taşımacılığı yapan sürücülerin almak zorunda olduğu mesleki yeterlilik belgesidir.
Stabilite	Stability	Yapısal stabilite, dengeyi sağlama ve yeniden oluşturma gücü olarak ifade edilebilir.
Sterilizasyon	Sterilization	Belirlenmiş bir bölgede tüm yaşam formlarının ve küçük biyolojik canlıların (bakteri, mantar, virüs, spor oluşumları vb.) öldürüldüğü süreçler için kullanılır. Sıcaklık, kimyasal madde, ışınım, yüksek basınç ve filtrasyon gibi uygulamalarla sterilizasyon gerçekleştirilebilir.

Stokholm Anlaşması	Stockholm Convention	İnsan sağlığı ve çevre üzerindeki zararlı etkileri nedeniyle kalıcı organik kirleticilerin üretimini sınırlamak veya elimine etmek için 2001 yılında uluslararası Kalıcı Organik Kirleticiler için Stokholm Anlaşması yapılmıştır.
Superfund	Superfund	Superfund, ABD'nin tehlikeli maddelerle kirlenmiş alanların temizlenmesi için tasarlanmış olduğu bir federal hükümet programıdır. Bu program altında yönetilen alanlar "Superfund alanları" olarak bilinirler. 1980 yılında çıkarılan Kapsamlı Çevresel Yanıt, Uyum ve Sorumluluk Yasası (CERCLA) altında oluşturulan bir programdır.
Süreç	Proses	Mühendislikte, süreç, girdileri çıktılara dönüştüren birbiriyle ilişkili işlerin ve adımların bütünü ifade etmek için kullanılır. Bu işler, çeşitli kaynaklar kullanılarak insanlar, makineler veya doğa tarafından yerine getirilir.
Tahriş edici	Irritant	Deri ile ya da balgam membranı ile ani, uzun süreli ya da tekrar eden temaslar halinde yanığa sebebiyet verebilen, korozif olmayan maddeler ve müstahzarlar
Tam yanma	Perfect combustion	Madde içerisindeki organik maddenin yeterli miktardaki oksijenle tepkimeye girerek, son ürün olarak karbondioksit (CO ₂) ve su (H ₂ O) çıkaracak şekilde yanması
TCLP	TCLP	Toksisite özelliklerini sızdırma prosedürü. Zehirli bir madde sızdırıp sızdırmayacağını belirlemek için, atıkların tipik bir evsel atık depolama alanına konduklarında gerçekleşen sızma sürecini modelleyen bir laboratuvar prosedürüdür. TCLP sızıntı suyu, laboratuvarda elde edildikten sonra, yasalarla düzenlenmiş 39 zehirli kimyasalın bir veya birkaçının bu suda bulunup bulunmadığı, eğer bulunuyorsa konsantrasyonlarının yasal sınır değerlerin üzerinde olup olmadığını belirlenerek zehirlilik değerlendirilmesi yapılmaktadır.
Termal desorpsiyon	Thermal desorption	Termal desorpsiyon yöntemiyle atıkların içindeki uçucu maddeler ve organik kirleticiler uçucu hale getirilir. Taşıyıcı bir gaz veya vakum sistemi buhar faza geçmiş suyu ve kirletici maddeyi gaz arıtma sistemine iletmektedir. Bu sistemlerdeki yatak sıcaklıkları seçili kirleticileri buharlaştıracak ancak okside etmeyecektir.
Termal kirlenme	Thermal pollution	Termal kirlilik, su sıcaklığında ortaya giren süreçler nedeniyle su kalitesinin bozulması anlamına gelir.
Termoplastik polimerler	Thermoplastic polymers	Belli bir sıcaklığın üstüne çıktığında esneyen, kalıplanabilen ve soğuduğunda katılaştıran polimerler için kullanılan bir ifadedir.

Termosetting (sıcaklıkla priz almış) polimerler	Termosetting polymers	Bu polimerler, yumuşak bir katıdan veya viskoz bir reçineden geri dönülemez şekilde kürlenmiş polimerlerdir. Kürlenme süreci reçineyi, eritemez, çözünemez bir polimer ağına dönüştürür. Kürlenme yüksek basınç altında uygun sıcaklık veya radyasyon uygulayarak veya bir katalizörle karıştırarak gerçekleştirilir. Bu polimerler peletler halinde imal edilen ve eritilerek şekil verilebilen termoplastik polimerlerden farklıdır. Son haline getirilecek şekilde kalıptan çıkarılırlar.
Ters osmoz	Reverse Osmosis	Ters osmoz, sudan iyonları, molekülleri vb. ayırmak için yarı geçirimli bir membranın kullanıldığı bir su arıtma yöntemidir. Ters osmozda, ozmotik basıncın üzerine çıkacak düzeyde basınç uygulanarak arıtma gerçekleştirilir. Bu yöntemle sudaki pek çok çözünmüş ve askıda katı madde giderilebilir.
Titanyum Dioksit	Titanium dioxide	Titanyum dioksit pigmenti, opaklığı ve beyazlığı yüksek bir tozdur. Bu özellikleri onu boyalarda, plastik eşyalarda, mürekkep ve kağıt gibi ürünlerde değerli bir pigment ve opaklaştırıcı haline getirmektedir. Titanyum dioksit aynı zamanda birçok beyaz ve renkli üründe, gıda, kozmetik, UV güneş kremlerinde, seramik ve kauçuk üründe de kullanılmaktadır. Titanyum dioksit pigmentleri iki kimyasal süreçle elde edilmektedir: sülfat ve klorür süreci. Klorür sürecinde titanyum cevheri klor gazıyla reaksiyona sokularak titanyum dioksit ürünler elde edilmektedir. Sülfat sürecinde titanyum cevheri sülfürik asitle reaksiyona sokulmaktadır. Titanyum dioksit üretim sürecinde, güçlü asit atıklar, zayıf asit atıklar, nötralize atıklar, arıtma çamuru, toz ve katı atıklar ortaya çıkmaktadır.
TNT	TNT	Trinitrotoluen olarak adlandırılan patlayıcı bir kimyasal bir madde. TNT'nin patlama derecesi bomba ve diğer patlayıcılar için standart bir ölçü haline gelmiştir.
Toksosite	Toxicity	Bir maddenin bir organizmaya zarar verme durumu. Zehirli maddeler bir hayvanı, bakteriyi veya bitkiyi hedef alabileceği gibi organizmanın bir uzvunu da hedef alabilirler. Solunduğunda veya yenildiğinde ya da deriye nüfuz ettiğinde, sağlık yönünden ciddi, akut veya kronik risk oluşturan ve hatta ölüme neden olan madde ve müstahzarlar zehirli kabul edilirler.
Toplam organik karbon	Total organic carbon	Organik bir bileşik içinde bulunan karbon miktarı
Toprak Çiftçiliği	Landfarming	Bu yöntemde, kirlenmiş toprak, çamur veya sediment kazılarak sızdırmazlığı sağlanmış yataklara serilmektedir. Daha sonra sürekli döndürülerek havalandırılmaktadır.
Toprak Kirleticisini Boşaltma	Soil flushing	Bu teknikte kirleticilerin çözünürlüğünü artırmak için su veya bir katkı içeren su, toprağa veya yeraltısuyuna enjekte edilerek kirlenmiş bölgedeki su yüzeyi yükseltilmektedir. Bu şekilde, kirleticilerin yeraltısuyuna sızması sağlanmakta, daha sonra yeraltısuyu çekilerek arıtılmaktadır.
Toprak Yıkama	Soil washing	Toprak yıkama, kirleticileri gidermek için toprağın alan dışında yıkandığı bir süreçtir.

Topraktan Buhar Çekme (Toprak Buhar Ekstraksiyonu)	Soil vapor extraction	Toprağa çekme kuyuları yoluyla vakum uygulanarak oluşturulan basınç farkıyla gaz fazındaki uçucu kirleticilerin topraktan çıkarılması işlemidir.
Topraktan ısıtılmış buhar çekme sistemi	Hot Air/Steam Injection	Isıl yöntemlerle geliştirilmiş topraktan buhar çekme süreci (buhar enjeksiyonu ve çekme sistemi olarak da bilinir), topraktaki kirleticilerin uçuculuğunu artırmak için sıcaklığın uygulandığı bir süreçtir. Bu süreç gaz arıtımını ve kalıntı sıvılarının arıtımını gerektirmektedir. Enjeksiyon kuyularına buhar enjeksiyonu ve hareketlenen yeraltı suyunun, kirleticilerin, kuyulardaki buhar basıncının çekilmesini içerir.
Torba filtre	Bag house dust filter	Partikül maddelerin gideriminde kullanılan ünitedir. Partikül madde, torba filtre içinde biriktirilir ve belli aralıklarla temizlenir. Torba filtrelerde, filtre malzemesinin gözenek çapından büyük partiküller tutulmaktadır.
Tutaşabilirlik	Ignitability	Taşınması, depolanması veya bertarafı esnasında yangına neden olabilecek atıkların özelliğidir. Tutaşabilir atıklar, kolaylıkla alev alabilen ve yanmayı sürdürebilen atıklardır. Boyalar, temizleyiciler, kullanılmış solventler ve diğer endüstriyel atıklar, böyle bir alevlenme tehlikesi taşımaktadırlar. Parlama noktası 60oC'nin altında olan sıvılar tutaşabilirlik tehlikesi sunarlar.
UATF	National Waste Transfer Form	Ulusal Atık Taşıma Formu, tehlikeli atıkların bertaraf veya geri kazanım tesislerine taşınması sırasında kullanımı zorunlu olan bir formdur.
Uçucu kül	Fly ash	"Uçucu kül" terimi, baca gazı esaslı çok küçük boyuttaki partikül maddeler için kullanılmaktadır. Atık ısı kazanında birikebilmekte, elektrostatik çöktürücüler, torba filtreler gibi partikül madde tutma sistemleriyle tutulmaktadır.
Ultrafiltrasyon	Ultrafiltration	Ultrafiltrasyon bir çeşit membran filtrasyon yöntemidir. Basınç veya konsantrasyon gradyanları uygulanarak yarı geçirgen membran yardımıyla ayırma işlemi gerçekleştirilir. Askıda katılar ve yüksek moleküler ağırlığı olan maddeler ayrılan kısım içinde kalırken, su ve düşük molekül ağırlıklı maddeler ultrafiltrasyon membranından geçerler.
Üreme Sistemine Zehirli	Treatogenic	Solunduğunda, yenildiğinde veya deriye nüfuz ettiğinde, doğuştan gelen kalıtsal olmayan sakatlıklara yol açan veya yol açma riskini artıran madde ve müstahzarlar
Vahşi Depolama Alanı	Dumpsite	Atıkların kontrolsüz olarak toprak üzerinde depolanmasıyla oluşturulan alanlar

Ventüri yıkayıcı	Venturi scrubber	Venturi yıkayıcı, gaz arıtımında kullanılan bir ıslak sıyrıcı tipidir. Yıkayıcının dar kesitli bir boğaz bölümü ve gazın giriş hızı bu üniteadaki arıtma verimini artırmaktadır. Kirli gaz, yüksek giriş hızlarıyla arıtma odasına verilir. Venturi yıkayıcının iç boğazında düşük basınçtaki sıvı, gaz akımına püskürtülür. Yüksek gaz hızıyla bu su atomize edilir. Sıvı damlacıklar, gaz içerisindeki partiküllerle birleşir. Su ve partiküller daha sonra giderilmek için çökelirler.
Viskozite	Viscosity	Viskozite, akışkanın harekete direnme özelliği, moleküller arasındaki sürtünme anlamına gelmektedir.
Vitrifikasyon	Vitrification	Camlaştırma. Bir maddenin cama, kristal yapıda olmayan amorf katıya dönüştürülmesini ifade eder. Seramik üretiminde, vitrifikasyon işlemi seramik malzemenin geçirimsiz olmasını sağlar.
Yakma	Incineration	Atık içindeki organik maddelerin oksijen varlığında yanmasıyla ortaya çıkan bir atık bertaraf yöntemi. Bu yöntemde atık, kül, baca gazı ve ısıya dönüşür.
Yakma fırını	Incinerator	Atık yakma işleminin gerçekleştiği fırın. Farklı atık tipleri için, tam yanma ve homojen karışımı sağlamaya yönelik farklı teknolojiler geliştirilmiş ve adapte edilmiştir. Izgaralı fırınlar, akışkan yataklı fırınlar ve döner fırınlar örnek olarak verilebilir.
Yüksek yoğunluklu polietilen (HDPE)	High density polyethylene (HDPE)	Petrolden yapılan termoplastik polietilen bir malzemedir. Yüksek dayanım / yoğunluk özelliği nedeniyle, plastik şişelerde, aşınmaya dayanıklı borulamada ve geomembran uygulamalarında kullanılır.
Yükseltgeme / İndirgeme	Oxidation/reduction (REDOX)	Yükseltgeme/ indirgeme (redoks) reaksiyonları elektronların bir bileşikten diğer bileşiği transferini ve kimyasal bağların kırılmasını içermektedir. Bu süreçte reaksiyona girenlerden biri oksitlenmekte (elektron kaybetmekte) diğeri indirgenmektedir (elektron kazanmaktadır).
Zararlı	Harmful	Solunduğu veya yenildiğinde, ya da deriye nüfuz ettiğinde, belirli bir sağlık riski içeren maddeler ve müstahzarlar
Zehirli	Toxic	Solunduğunda veya yenildiğinde ya da deriye nüfuz ettiğinde, sağlık yönünden ciddi, akut veya kronik risk oluşturan ve hatta ölüme neden olan madde ve müstahzarlar